

**"มงคลสยาม" การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
ผ่านนิทรรศการศิลปะไทยและความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคล
"Mongkol Siam" Cultural Tourism
through Thai Art and Beliefs about Sacred Objects Exhibition**

ไชยพัฒน์ ทับสาคร¹ สธนวัชร ประกอบผล² วรณิกา เกิดบาง² ศรัณู สิมศิริ³

¹นักวิชาการอิสระ

²โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

³มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Chaiyapat Tabsakorn¹ Satanawat Prakobpol² Waniga Kerdbang² Sarath Simsiri³

¹Independent Scholar

²School of Tourism and Hospitality Management, Suan Dusit University

³King Mongkut's University of Technology North Bangkok

วันที่รับ (Received): 2 September 2020

วันที่แก้ไขเสร็จ (Revised): 29 May 2021

วันที่ตอบรับ (Accepted) : 3 June 2021

บทคัดย่อ

นิทรรศการการจัดแสดง “มงคลสยาม” การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผ่านนิทรรศการศิลปะไทย และความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคล มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกเล่าประวัติความเป็นมาของวัตถุมงคลแก่ผู้สนใจ เพื่อเผยแพร่และอนุรักษ์วัตถุมงคลให้อยู่คู่กับพระพุทธศาสนา และเพื่อนำเสนอความน่าสนใจของวัตถุมงคลและศิลปะร่วมสมัย โดยได้ค้นคว้าข้อมูลเรื่องราวพุทธศาสนากับคนไทยและความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบจัดแสดง โดยนำข้อมูลของพุทธศาสนากับวัตถุมงคลในสมัยอดีตถึงปัจจุบันมาศึกษา และเก็บข้อมูลรูปแบบงานจัดจ้านรูปแบบกิจกรรม กรณีศึกษางานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดพื้นที่ในการจัดแสดงงาน โดยนำผลการวิเคราะห์กรอบแนวคิดในการจัดงานมาสร้างรูปแบบและรายละเอียด การออกแบบตกแต่งพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การเขียนแบบ 2 และ 3 มิติ จากนั้นประเมินความคิดเห็นของรูปแบบนิทรรศการและการจัดแสดงจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบนำเสนอในรูปแบบของงานนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองและบรรลุเป้าหมายของโครงการได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเผยแพร่และอนุรักษ์วัตถุมงคลและศิลปะร่วมถึงการนำเอาศิลปะเข้ามาผสมผสานเพื่อให้เกิดความสวยงามและร่วมสมัยมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เข้าร่วมงานทราบข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุมงคลที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นหนึ่งเดียวของไทยไม่ซ้ำใครและสามารถช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้กับประเทศไทยได้

คำสำคัญ : ความเชื่อ; วัตถุมงคล; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; นิทรรศการ

Abstract

Exhibition of "Mongkol Siam" Cultural Tourism through Thai Art and Beliefs about Sacred Objects Exhibition is intended to tell the history of the sacred object to those interested. To disseminate and conserve sacred objects in conjunction with Buddhism and to present the interest of sacred objects and contemporary art Beginning with researching information about Buddhism and Thai people and beliefs about sacred objects to be used as a design guideline for exhibitions using Buddhist information and sacred objects. In the past to the present Come to study and collect event style data Activity Pattern Case studies of related work or activities After that, the area of the exhibition was studied to set the area for the exhibition the results of the conceptual analysis of the event were then used to create patterns and details. Space decoration design to lead the 2D drawing and then assess the opinions of the exhibition themes and exhibits from design experts. Then presented in the form of exhibitions and activities to meet and achieve project goals as well. It also disseminates and conserves sacred objects and art, including the integration of art to create more beautiful and contemporary. This gives the participants information about sacred objects that can reflect the unique cultural identity of Thailand and can help promote cultural tourism to Thailand in another way.

Keywords: Beliefs; Sacred Objects; Cultural Tourism; Exhibition

บทนำ

พระพุทธศาสนากับคนไทยมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นมาเป็นระยะเวลาที่นานกว่าพันปี ศาสนาพุทธนับเป็นศาสนาประจำชาติไทย ดังนั้นคำสอนทางพระพุทธศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย เห็นได้จากความเป็นผู้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีเมตตาปราณี ความรักสามัคคี รักสันติ ไม่ชอบความรุนแรง มีความประนีประนอมกับเพื่อนร่วมชาติไม่ว่าเขาจะนับถือศาสนาใด สิ่งต่าง ๆ ที่แสดงออกมาเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเพราะอิทธิพลของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น แม้พระสงฆ์ก็ถือว่ามิชอบปฏิบัติต่อวิถีชีวิตของคนไทย ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ และถือว่าเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง การดำรงชีวิตของมนุษย์ในสมัยโบราณที่มีความเจริญทางด้านวิชาการน้อย ความเชื่อจึงเกิดจากการเกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ที่มนุษย์เชื่อว่าเป็นการบันดาลให้เกิดขึ้นจากอำนาจของเทวดา พระเจ้า หรือภูตผีปิศาจ ดังนั้นเมื่อเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ขึ้น เช่น ฝนตก พายุร้าย ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด อุทกภัยและวาทภัยต่าง ๆ ขึ้นล้วนเป็นสิ่งที่มีความเชื่อต่อชีวิตหรือความเป็นอยู่ของมนุษย์ (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี, 2554)

วัตถุมงคล ในศาสนาพุทธหรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า พระเครื่องรางหรือพระเครื่อง คือรูปสมมุติของพระพุทธเจ้าที่มีขนาดเล็ก สร้างเพื่อเป็นที่ระลึกถึงพระพุทธเจ้า และเพื่อสืบทอดพระศาสนา พระเครื่องอาจรวมถึงรูปสมมติของพระโพธิสัตว์ พระอริยสงฆ์และเทพเจ้าที่มีขนาดเล็กด้วย วัตถุมงคลทางพุทธศาสนานั้น ประกอบด้วย 2

ประเภท คือ วัตถุมงคลภายนอก เช่น วัตถุที่สร้างมาจากดิน โลหะ และ วัตถุมงคลภายใน หรือที่เรียกว่ามงคลชีวิตคือ คำแนะนำในการดำเนินชีวิตเพื่อความสุขและความเจริญก้าวหน้าของชีวิต ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ 38 ข้อ ในหามงคลสูตรหรือเรียกว่า มงคล 38 ประการ โดยวัตถุมงคล หรือ เครื่องราง เป็นสิ่งที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลนับพันปีมาแล้ว และประวัติเครื่องรางของขลัง ไม่ได้มีเฉพาะแต่ในเมืองไทยเท่านั้น คนชาติอื่น ๆ ก็มีเครื่องรางใช้กันมานาน โดยเชื่อกันว่าของสิ่งนี้จะสามารถปกป้องคุ้มครองภัยอันตรายต่าง ๆ ให้ได้ รวมทั้งในเรื่องของโชคลาภและเสริมความโชคดีทั้งหลายทั้งปวง วัตถุมงคลและเครื่องรางของขลังจึงนับเป็นเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งที่อยู่กับมนุษย์มาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ (วุฒิพงษ์ โสภณ., 2562) จนถึงในยุคสมัยที่เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างปัจจุบันก็ยังเป็นที่นิยมและมีความเชื่อถืออยู่ อีกทั้งสังคมไทยผูกพันอยู่กับเครื่องรางของขลังและวัตถุมงคลต่าง ๆ จนเรียกได้ว่าแทบจะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนในสังคมเลยก็ว่าได้ ในปัจจุบันยุคที่เศรษฐกิจมีความแปรผันอยู่ตลอด เครื่องรางและวัตถุมงคลต่าง ๆ ยิ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและเสริมโชค ลาภให้แก่ผู้ที่ศรัทธา โดยมีความเชื่อว่าอำนาจศักดิ์สิทธิ์ของวัตถุมงคลรวมถึงมนต์คาถาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมงคลชิ้นนั้น ๆ สามารถคุ้มครองหรือลดอันตรายสิ่ง ๆ ให้เกิดกับชีวิตของผู้ที่มีไว้ครอบครองหรือผู้ที่บูชาไม่ว่าจะในแง่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม เช่น เชื่อว่าใส่แล้วจะอยู่ยงคงกระพัน พันแทงไม่เข้าหรือเชื่อว่าใส่แล้วจะมีเสน่ห์เมตตามหานิยม ทั้งในแง่ความรักและอาชีพการงาน รวมถึงเรื่องโชคลาภ

วัตถุมงคล ความผูกพันกับคติความเชื่อของสังคมไทย

วัตถุมงคล นับว่าเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานานตั้งแต่สมัยที่นครของไทยต้องออกไปรบเพื่อชาติบ้านเมือง ในสมัยก่อนจะมีวัตถุมงคลพกติดตัวเอาไว้เพื่อสร้างขวัญกำลังใจที่ดีในการออกไปรบ รวมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านแถบเอเชีย ก็มีความเชื่อเหล่านี้สืบทอดต่อกันมา โดยมีความเชื่อที่แตกต่างกันในเรื่องของพุทธคุณ อาทิ เช่น หนึ่งเหนียว คงกระพันชาตรี แคล้วคลาด เมตตามหานิยม โชคลาภ คำข้ายดี เสริมดวง แก่ชังและมหาอุด เป็นต้น (พุทธสยาม , 2563) สำหรับผู้ที่มีประสบการณ์กับวัตถุมงคลจะศรัทธา ใฝ่ตามหาวัตถุมงคลมาบูชาและถือเป็นสมบัติชนิดของรักของหวง ด้วยความเชื่อและนับถือศรัทธาในอานุภาพพลังแห่ง "พุทธคุณ" ตลอดทุกยุค ทุกสมัย โดยวัตถุเดิมมาจากวัสดุต่างกัน อาทิ วัตถุดิบที่ทำมาจากแร่โลหะต่าง ๆ เช่น ทองแดง ทองเหลือง นวโลหะ เงิน เหล็กน้ำพี้ ชินตะกั่ว เหล็กไหล วัตถุดิบที่ได้มาจากธรรมชาติ อย่างเช่น เขี้ยว งา ของสัตว์ ไม้มงคล พืชตระกูลวาน ดินจากสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น นำมาหลอมรวมกันด้วยกรรมวิธี เช่น หล่อขึ้นรูป ด้วยความร้อน แบบเหรียญ แบบลอยองค์ กดพิมพ์ (แบบผง) แบบแกะสลักที่ขึ้นวัตถุ รวมไปถึงแบบที่ปั้นด้วยมือ จึงก่อให้เกิดให้เป็น "วัตถุมงคล" ในหลายรูปแบบโดยผ่านพิธีกรรมปลุกเสก ฤกษ์มงคล คาถาศักดิ์สิทธิ์ ตามแบบฉบับของผู้ที่มีวิชาที่ได้อาจารย์มาแต่โบราณ

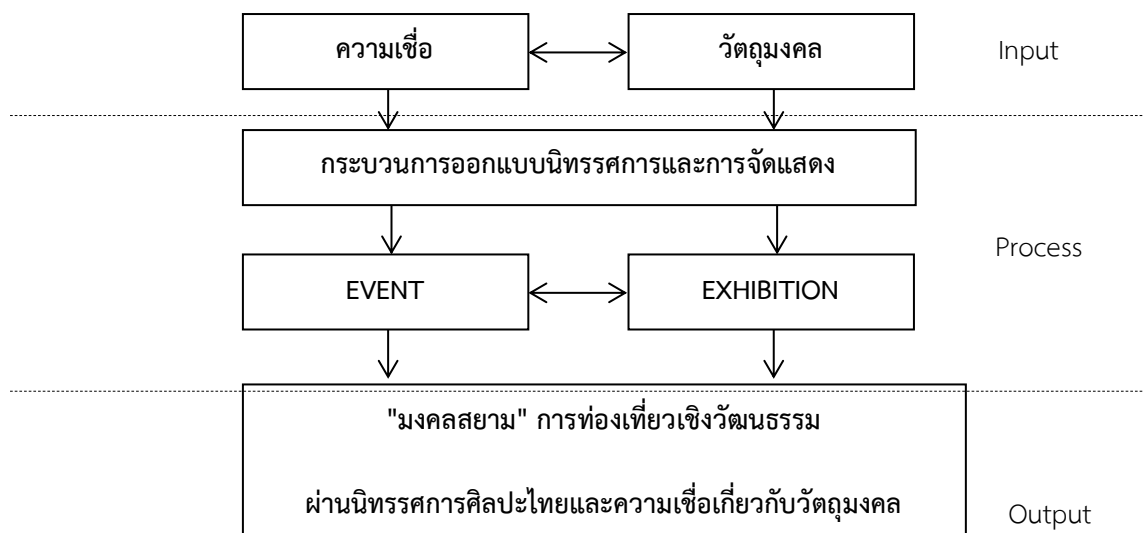
เทพ สงวนกิตติพันธุ์ (2562) ได้ให้ความหมายของความเชื่อ ว่า หมายถึง ความคิด ความเข้าใจและการยอมรับนับถือเชื่อมั่นในสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยไม่ต้องมีเหตุผลใดมาสนับสนุนหรือพิสูจน์ทั้งนี้บางอย่างอาจมีหลักฐานอย่างเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้หรืออาจจะไม่มีหลักฐานที่จะนำมาใช้พิสูจน์ให้เห็นจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้นก็ได้ ความเชื่อ คือ ความมั่นใจต่อสิ่งนั้นว่าเป็นความจริง ซึ่งความเชื่อบางอย่างอาจสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน ความเชื่อเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับมนุษย์มาตั้งแต่ยุคโบราณ ตอนที่ยังไม่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ไม่มีการพิสูจน์ถึงความจริงของเรื่องนั้น

ความหมายวัตถุมงคล เป็นเรื่องของความเชื่อศรัทธาในสิ่งของซึ่งอาจเป็นทางด้านศาสนา หรืออาจเป็นตามสมัยนิยมก็ได้วัตถุมงคลจะมีมากมายในสังคมไทย เช่น พระเครื่อง ปลัดขิก ผ้ายันต์ ตะกรุด มีดหมอ องค์เทพที่เป็นทางศาสนาอื่น เช่น พระพรหม พระตรีมูรติ พระราหู คำว่าวัตถุมงคลที่ใช้ในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งหมายถึงพระเครื่อง เพราะเห็นว่าเป็นคำที่ไพเราะเหมาะสมและถือว่าการเกิดพระเครื่องเป็นการนำเอาสิ่งที่เป็นพุทธคุณเข้าผสมผสานกับความเชื่อที่เป็นไสยขาว ทำให้กลายเป็นวัตถุสำเร็จรูปที่รวมของบรรดาของขลังทั้งมวลให้อยู่ในวัตถุเดียวกัน พระเครื่อง หมายถึงพระพุทธรูปองค์เล็กที่ถือเป็นเครื่องคุ้มครองป้องกันอันตราย เดิมเรียกว่าพระพิมพ์โดยจะหมายรวมถึงเหรียญพระเกจิอาจารย์ต่าง ๆ ผู้มีวัตรปฏิบัติเป็นที่เคารพศรัทธาของคนทั่วไป ที่จัดสร้างด้วยวัสดุต่าง ๆ เช่น ชินผง และวาน เป็นต้น โดยการสร้างอาจมีจุดประสงค์ต่าง ๆ กันออกไป เครื่องราง หมายถึงของที่นับถือว่าป้องกันอันตราย เป็นของที่มนุษย์สร้างขึ้นและเชื่อว่ามีฤทธิ์ปาฏิหาริย์ สามารถลดอันตรายให้เกิดขึ้นที่ต้องการได้ เช่น ความอยู่ยงคงกระพัน มีเสน่ห์ มีโชคลาภ แคล้วคลาด เป็นต้นบาง ของขลัง หมายถึงของที่มีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ที่เชื่อกันว่าอาจลดอันตรายให้สำเร็จได้ดังประสงค์ เป็นวัตถุที่มีความศักดิ์สิทธิ์อยู่ในตัวแล้ว ไม่ต้องปลุกเสกอีก เช่น ไพรดำ วาน แร่ เป็นต้น (พระมหาทวี มหาปัญโญ, 2558) ดังนั้นวัตถุมงคล ได้แก่เครื่องรางหรือยันต์ สิ่งของคนนับถือโดยปราศจากเหตุผลหรือนำโชค เครื่องรางของขลัง และสิ่งที่น่าโชคตีมาให้สิ่งของทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งของที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นตามความเชื่อว่าจะเป็นเหตุนำมาซึ่งความสุขความเจริญ ความเป็นสิริมงคล โชคลาภ หรือเป็นเครื่องป้องกันอันตราย ซึ่งได้แก่ พระเครื่อง เครื่องรางและของขลังชนิดต่าง ๆ (พระราชมุนี) วัตถุมงคลแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และ ประเภทที่มนุษย์ปรุงแต่งสร้างขึ้น

การวางแผนการจัดนิทรรศการ

การสื่อสารไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด จะได้ผลดีหรือไม่ ต้องอาศัยการวิเคราะห์ประชากรเป้าหมาย อย่างรอบคอบ ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาของการรับรู้ และหลักจิตวิทยาทางสังคมของกลุ่ม ผู้รับสาร ซึ่งมีอยู่ต่างกัน การวางแผนสำหรับนิทรรศการจะต้องออกแบบให้ผู้ชมที่เป็นเป้าหมายรับรู้ได้ถูกต้องและสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกและความต้องการของผู้ชม จึงจะได้ผลดี ดังนั้นการวางแผนนิทรรศการ จึงต้องคำนึงถึง ผู้ชมเป็น หลักสำคัญที่สุดอันดับแรกของการวางแผนนิทรรศการ จะต้องคำนึงถึงส่วนประกอบของผู้ชมและทัศนคติ จะเป็นเครื่องพิจารณาคุณสมบัติ คุณภาพ ขนาด ระยะเวลา การแสดง การจัด และการนำเสนอว่าควรจะเป็นอย่างไร นิทรรศการที่ดีจะต้องพิจารณาหลายทาง ความสำเร็จของนิทรรศการมีได้อยู่ที่จำนวนผู้ชม นิทรรศการที่ดีไม่จำเป็นต้องเป็นงานที่มีคนดูมากที่สุด แต่อยู่ที่นิทรรศการนั้น สามารถถ่ายทอดความรู้สึก แรงเร้า ให้ความรู้ ความบันเทิงใจแก่ผู้ชมได้มากที่สุดหรือไม่ การวางแผนเกี่ยวกับเรื่องและเนื้อหา นิทรรศการสามารถจัดได้แทบทุกเรื่อง โดยจะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของงาน โดยผู้จัดควรต้องทราบว่าจะจัดอะไรให้ใครดู เรื่องอะไรที่กลุ่มเป้าหมายสนใจ ต้องการให้รู้ อะไรบ้าง นิทรรศการที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่แน่นอน การจัดนิทรรศการหลายเรื่องหรือหลายวัตถุประสงค์ย่อมเป็นอันตราย ถึงแม้จะจัดเสนอดี ก็อาจทำให้ผู้ชมให้ความสนใจเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อีกทั้งการเสนอเนื้อหาอาจนำมาแสดงได้อย่างเหมาะสม และสามารถ กระตุ้นความสนใจ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี

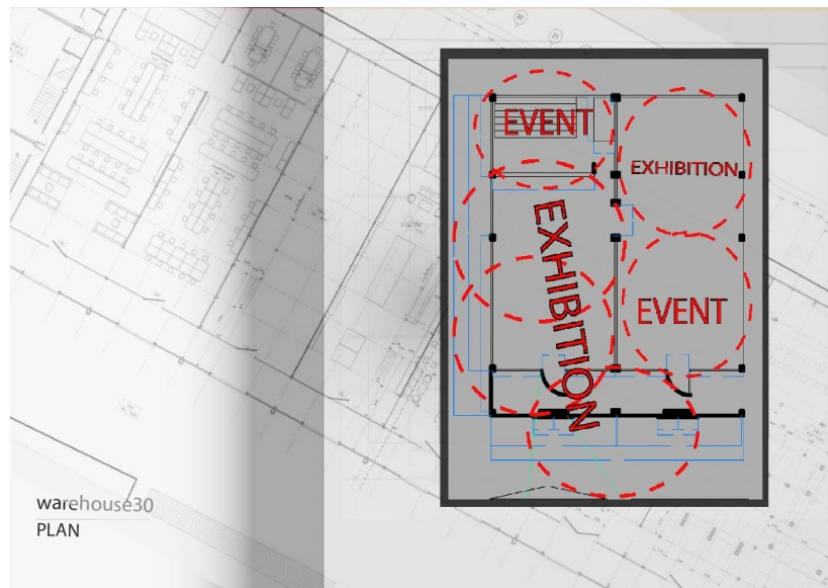
ฉะนั้นการที่จะให้เกิดผลดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้จัด ให้ผู้ชมสามารถเข้าใจในเนื้อหาที่น่าสนใจได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้หัวข้อหรือชื่อของนิทรรศการนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง เพราะจะเป็นตัวดึงดูดกับผู้ชมว่า นิทรรศการนี้จะจัดเกี่ยวกับอะไร ตรงกับความสนใจของผู้ชมหรือไม่ ในขณะเดียวกันก็ให้ความหมายครอบคลุมเนื้อหาที่จะแสดงไว้ด้วย พร้อมทั้งข้อความและคำบรรยายนั้นควรเลือกเอาแต่สิ่งที่ดีและสำคัญที่สุดมาเสนอ (คณะแพทยศาสตร์, 2560) นิทรรศการที่เต็มไปด้วยการอ่านมักไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะผู้ชมอาจ เหนื่อยล้า หมดอารมณ์กับการอ่าน อีกประการหนึ่งผู้ชมจำนวนมากจะต้องเคลื่อนที่ไปตามแนว การอ่านข้อความมาก ๆ นั้น อาจทำให้ผู้ชมส่วนใหญ่กลับไปพร้อมกับความสับสนมากกว่าความรู้ ดังนั้นข้อความที่มากมาย ยืดยาวอาจจะเป็นการทำลายบรรยากาศของ นิทรรศการลงอีกด้วย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการจัดงาน

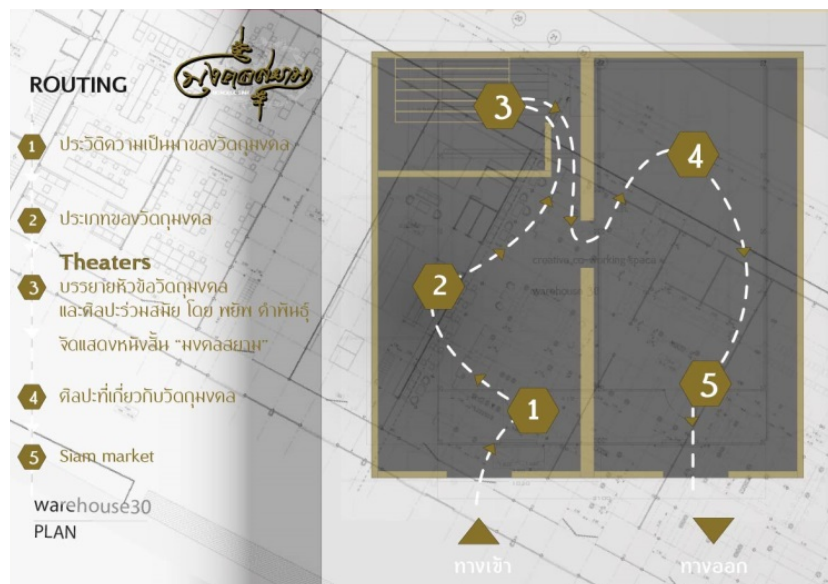
“มงคลสยาม” มีอะไรน่าสนใจ

รูปแบบของการออกแบบนิทรรศการเกี่ยวกับความเชื่อในวัตถุมงคลที่เกี่ยวพันกับศาสนาพุทธของคนไทย มงคลสยาม คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัตถุมงคลและการนำศิลปะเข้ามาร่วมกับวัตถุมงคลอย่างถูกต้อง และยังคงร่วมสืบสานให้ยังคงอยู่สืบทอดต่อกันไปโดยถูกต้องตามประเพณี โดยสีและอารมณ์ของการออกแบบ นิทรรศการและการจัดแสดงโครงการศิลปะและความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคลในศาสนาพุทธของคนไทย มงคลสยาม นั้น จะเป็นสีขาว ทอง และ ดำ เพื่อต้องการให้รู้สึกถึงอารมณ์ของความเข้มแข็งและลึกซึ้งในศาสตร์ของวัตถุมงคล ซึ่งพื้นที่ ในการจัดโครงการออกแบบนิทรรศการและการจัดแสดง ได้เลือกสถานที่ Warehouse 30 (Creative Community Complex) เจริญกรุงซอย 30 เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดย Plan พื้นที่ในการจัดแสดง Warehouse 30 โกดัง 1 และ 2 เจริญกรุง 30 กรุงเทพมหานครเป็นแพลนงานนิทรรศการทั้งหมด 5 Zones มีทั้ง EVENT และ EXHIBITION โดยใช้พื้นที่รวมในการจัดการแสดง 1,058 ตารางเมตร

ภาพที่ 2 Plan พื้นที่ในการจัดแสดง Warehouse 30 โกดัง 1 และ 2

เส้นทางการเดิน ออกแบบให้เข้าทางโกดังที่ 1 ทางเดียว และจากโกดังที่ 1 สามารถเดินเข้าโกดังที่ 2 ได้ ซึ่งระหว่างโกดังที่ 1 จะพบกับห้องประวัติความเป็นมาของวัดมกุฏกมล และต่อมาจะเป็นห้องประเภทของวัดมกุฏกมล ห้องสุดท้ายเป็นห้อง Theater และในส่วนโกดังที่ 2 จะเป็นห้องศิลปะที่มีความเชื่อเกี่ยวกับวัดมกุฏกมล และจะเชื่อมต่อกับ Siam market ซึ่งเป็นห้องสุดท้าย

ภาพที่ 3 เส้นทางการเดินชมนิทรรศการ มงคลสยาม

บรรยากาศนิทรรศการและการจัดแสดงภายในพื้นที่ warehouse 30 ของพื้นที่ Zone 1 แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ ประวัติและความเป็นมาของวัดมกุฏกมลในรูปแบบ Graphic และรูปภาพต่างๆ Highlight ของพื้นที่นี้คือ จอ Projector 180 องศา ที่จะจัดแสดงเนื้อหาและข้อมูลผ่านวีดีโอในระบบแสงสีเสียง

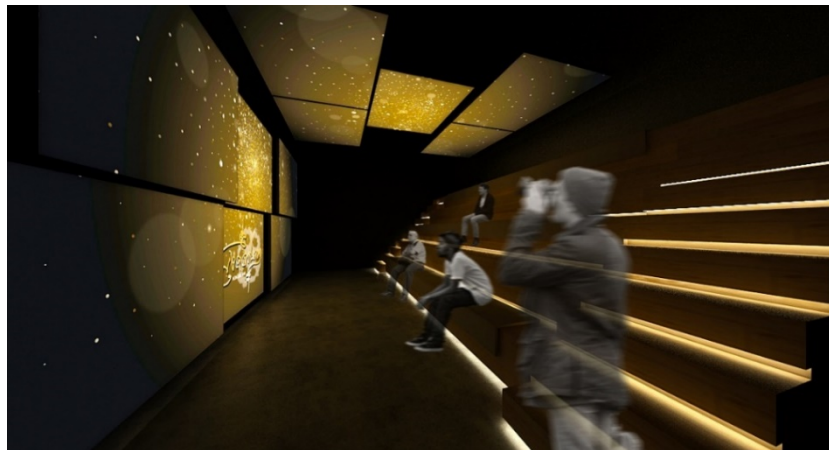

ภาพที่ 4 จำลองห้องนิทรรศการ Zone 1

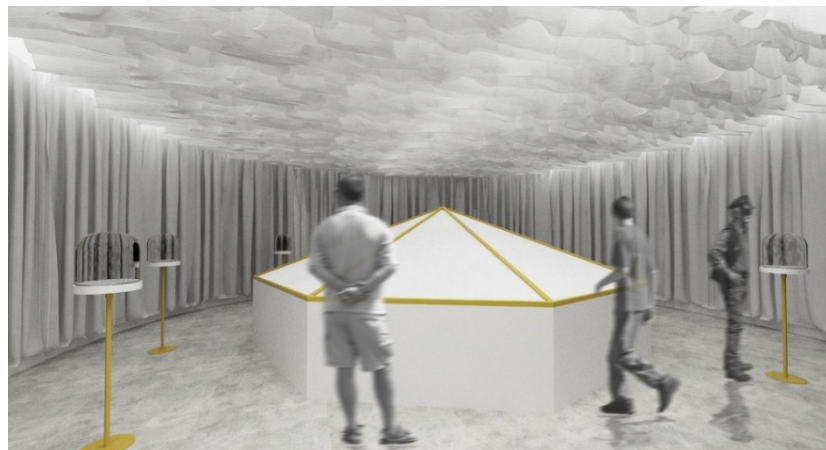
พื้นที่ Zone 2 จัดแสดงข้อมูลและตัวอย่างวัตถุมรดกในประเภทต่างๆ บอกเล่าเรื่องราวและให้ข้อมูลของวัตถุ มรดกรวมถึงนำวัตถุมรดกของจริงมาจัดแสดง ส่วน Zone 3 Theaters บรรยายหัวข้อวัตถุมรดกและศิลปะร่วมสมัย หนังสือ “มงคลสยาม” และ Zone 4 จัดแสดงศิลปะเกี่ยวกับวัตถุมรดกร่วมสมัยในแต่ละยุค

ภาพที่ 5 Zone 2 ประเภทของวัตถุมรดก

ภาพที่ 6 ZONE 3 หนังสือ "มงคลสยาม"

ภาพที่ 7 จำลองนิทรรศการ Zone 4 โกดังที่ 2

จากปัจจัยและข้อมูลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ จึงเป็นที่มาของนิทรรศการ "มงคลสยาม" การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผ่านนิทรรศการศิลปะไทย และความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคล ที่มุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลความรู้ของวัตถุมงคลที่ถูกผสมผสานเข้ากับศิลปะและแฟชั่น นำไปสู่ศิลปะร่วมสมัยที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบัน มีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้ที่สนใจในเรื่องวัตถุมงคลได้ข้อมูลความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุมงคลในศาสนาพุทธที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทางผู้ดำเนินโครงการพิเศษจึงจัดงานในลักษณะนิทรรศการ เพื่อเป็นการดึงดูดและส่งเสริมคนให้มีความสนใจข้อมูล พร้อมทั้งเสริมกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา กิจกรรม และผู้ร่วมงาน และเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติ เข้ามาร่วมงานศิลปะและความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคลของคนไทย "มงคลสยาม" การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผ่านนิทรรศการศิลปะไทย และความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคล ที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นหนึ่งเดียวของไทยไม่ซ้ำที่ใดในโลก สิ่งเหล่านี้คือเสน่ห์ที่จับต้องได้และสัมผัสได้ ที่จะมาช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้กับประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- คณะแพทยศาสตร์ สาขาวิชาเวชนิทัศน์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2560). *นิทรรศการ : การวางแผน*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2563. จาก: <https://home.kku.ac.th/kchaiy/361-471Exhibition/lesson4ex.html>
- เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2562). *ความเชื่อ*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2563. จาก https://www.stou.ac.th/Offices/rdec/udon/upload/socities9_10.html
- พุทธสยาม. (2563). *ความเป็นมาของวัดมณฑล*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2563. จาก: <https://www.facebook.com/hashtag/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9E%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%AA%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A1>
- พระมหาทวี มหาปัญญา. (2558). *ความเป็นมาของวัดมณฑล*. สืบค้นเมื่อ มีนาคม 20 2563. จาก <http://www.watkaokrailas.com/index.php?mo=3&art=41910709>
- วุฒิพงษ์ โสภ. (2562). *ประเพณีวัดมณฑลตามคติของศาสนาพุทธ*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2564. จาก <https://www.xn--42cg8crzb4cwabz2a8aw7j9e.com/2019/11/30/%E0%B8%B7news4/>.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนน. (2554). *พระพุทธศาสนากับการดำรงชีวิตของคนไทย*. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2563. จาก: <https://beeleganceth.weebly.com/>

กิตติกรรมประกาศ

คณะนักวิจัยขอขอบคุณหลักสูตรออกแบบนิทรรศการ ที่ให้การสนับสนุนข้อมูล สถานที่ และบุคลากร พร้อมกันนี้ขอขอบคุณโรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่จัดให้มีการเผยแพร่บทความเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณชนและประโยชน์เชิงวิชาการ

คณะผู้เขียน

นายไชยพัฒน์ ทับสาคร

81 หมู่ 4 ต.โคกโคเฒ่า อำเภอมะนัง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000

Email: Chaiyapattabsakon@gmail.com

นายธนวัชร ประกอบผล

โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

295 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

Email: tor.paradox@gmail.com

นางสาววรรณิกา เกิดบาง

โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
295 ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
Email: waniga2013@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต. ดร. ศรัทธา สิมศิริ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถนนประชากรราษฎร์ 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
Email: sarath308@hotmail.com